

**KUNGL.
VETENSKAPSAKADEMIEN**
THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

Nationalkommittén för strålskyddsforskning

Granskning av SKB:S komplettering av FUD-program 2007. SSM 2009/1365

Övergripande kommentarer

SKB synes ha hanterat de krav på kompletteringar av FUD-program 2007 som departement och myndigheter efterfrågat, eller åtminstone redovisat hur dessa skall hanteras i nästa FUD-program. Det granskade dokumentet visar på många områden som behöver utredas ytterligare, vilket får tas omhand i de FUD-program som tas fram vart tredje år.

Det bör ifrågasättas om myndigheter och departement lägger för stor kraft mellan 3-årsuppdateringarna av FUD-programmet. Det borde kunna hanteras av SKB med dialog med SSM under mellanperioden utan att departementet lägger tid på att kräva in svar och bereda detta. Det man nu frågat efter är hur skall SKB tillse att FUD-program 2010 uppfyller SSMs och departementets förväntningar.

Mycket ligger ju på framtiden. Det är ju inte samma personer (generation) som nu som skall göra slutförvaret. Det skjuts ju i vilket fall som helst på nästa generation. Hur skall kompetensen bevaras och förhoppningsvis byggas upp vad gäller allt från kärnkemi, strålskydd, radioekologi, radiokemi mm för att nästa generation kan klara av det. Var skall utbildningen ske? På kärnkraftverken, universiteten?? Det satsas ju inte så mycket på detta. Inget nämns om detta eller att några resurser skall avsättas.

Det är riktigt som SKB skriver att man skall visa på en tänkbar lösning nu som t.ex. KBS3. Man måste dock vara mycket observant på utvecklingen och anamma att den kunskapen förmodligen och förhoppningsvis är bättre 2040 än nu.

Kommentarer kopplade till nästa FUD-program

SKB nämner isotoperna C-14, Co-60, Ni-59, Ni-63. Co-60 är väl inte särskilt långlivat i dessa perspektiv. Ni-63 har 100 års halveringstid och därmed knappast långlivat ur aspekten slutförvar av långlivat avfall. Ni-59 motsvarar ca 1% av Ni-63 aktivitetsmässigt. Är dessa de viktigaste radionukliderna? Cs-137 och Cs-135 nämns inte. Vad gäller för Tc-99, Transuraner? C-14 kan man ju kanske lätt slippa konsekvenser av genom "isotopic dilution" dvs sätta till stabilt kol. Förmodligen bör sådant beaktas för andra radionuklider också. En mer utförlig lista borde bifogas.

Hur är det med kunskapen om kemisk-fysikalisk form som ju är av största vikt för migration? Har hetpartiklar tagits i beaktande?

Nya förslag från regeringen att kärnkraften förmodligen skall fortsätta genom att ersätta de gamla verken behandlas inte i kompletteringen av FUD-2007. Det blir ju en ny framtida avfallssituation.

Vi har ju en stor globalisering och man får nog tänka sig generellt sett avfall över gränserna även om man idag säger att Sverige skall lösa sina problem.

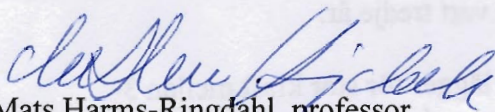
Nationalkommittén för strålskyddsforskning KVA tackar för förtroendet att få remissgranska SKBs förslag till komplettering av Fud-program 2007.

KVA bör kunna avsätta resurs som remissinstans till FUD-2010 om det är önskvärt.

I granskningen har två av KVAs ledamöter i kommittén för strålskyddsforskning deltagit, Elis Holm professor i radiofysik, nu vid NRPA i Norge, Per Drake fil. dr. radiofysik Ringhals

Stockholm den 30 maj 2009

För Nationalkommittén

Mats Harms-Ringdahl, professor
Stockholms universitets center för strålskyddsforskning
GMT
Stockholms universitet